

Dosarul nr. 3ra-31/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud. M. Țurcan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

ÎNCHEIERE

29 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Primăria orașului Durlești,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
către Eduard Mușuc, Galina Mușuc și Ion Mușuc împotriva Primăriei orașului
Durlești, persoanelor terțe Galina Cramareco și Agenția Servicii Funciare și Cadastru
cu privire la anularea actului administrativ și obligarea stabilirii hotarelor în natură a
bunului imobil,

împotriva deciziei din 2 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respins apelul declarat de Primăria orașului Durlești și s-a menținut hotărârea din 13
decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 11 iulie 2018, Eduard Mușuc, Galina Mușuc și Ion Mușuc au depus cerere de
chemare în judecată împotriva Primăriei orașului Durlești, persoanelor terțe Galina
Cramareco și Agenția Servicii Funciare și Cadastru cu privire la anularea actului
administrativ și obligarea stabilirii hotarelor în natură a bunului imobil.

În motivarea acțiunii reclamanții a indicat că, la 22 februarie 2018 au depus la
Primăria orașului Durlești cerere repetată, prin care au solicitat stabilirea hotarelor în
natură a bunului imobil cu nr. cadastral xxxxx, cu suprafața totală de 1, 4998 ha,
amplasat în mun. Chișinău, xxxxx.

Au menționat că, la data de 2 aprilie 2018 au recepționat răspunsul nr. 492/18
eliberat de Primăria orașului Durlești la 19 martie 2018, prin care s-a refuzat în
realizarea drepturilor reclamanților la stabilirea hotarelor în natură.

Au explicat că, nefiind de acord cu răspunsul dat, la 25 aprilie 2018 au înaintat
pârâtului cerere prealabilă, solicitând revocarea actului administrativ nr. 492/18 din 19
martie 2018. Însă, până în prezent nu au recepționat răspuns la cererea prealabilă, iar
termenul prevăzut pentru examinarea acesteia a expirat cu mult timp în urmă.

Au mai adăugat că, la 5 februarie 2010, Întreprinderea de Stat "Cadastru" filiala Chișinău nr. 1 a emis răspunsul nr. 91-14/80, prin care Eduard Mușuc a fost informat că: "în urma cercetării actelor depuse s-a constatat că în baza grafică a imobilului cu numărul cadastral convențional 0121300.861 se suprapune cu numărul cadastral xxxxx care este înregistrat după Alexandru Cramarenco. Astfel, din considerentele menționate, solicitarea nu poate fi executată și este necesar de a se adresa la Administrația Publică Locală Durlești pentru soluționarea acestei probleme".

Ulterior, la data de 29 decembrie 2012 au recepționat răspunsul de la Întreprinderea de Stat „Cadastru” conform căruia Oficiul Cadastral a menționat că: "problema abordată poate fi soluționată numai în baza documentației cadastrale (actul de stabilire a hotarelor în natură, conform art. 21 din Codul funciar), deținută de Primăria orașului Durlești". Mai mult ca atât, s-a menționat că, în decizia din 18 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău, devenită irevocabilă s-a stabilit că: „Reieșind din circumstanțele cauzei sus menționate și prevederile legale sus-indicate Colegiul civil consideră că prima instanță întemeiat a ajuns la concluzia că pretențiile lui Eduard Mușuc, Galina Mușuc și Ion Mușuc către Agenția Relații Funciare și Cadastru, Întreprinderea de Stat "Cadastru", Oficiul Cadastral Teritorial mun. Chișinău nr.1 sunt neîntemeiate, aceștia neavând posibilitatea de a identifica bunul imobil în cauză și, respectiv, nu poate fi executată nici elaborarea planului geometric din motive neimputabile acestora, iar cerințele înaintate de către Eduard Mușuc, Galina Mușuc și Ion Mușuc pot fi soluționate numai în baza documentației cadastrale: actul de stabilire a hotarelor în natură, conform art. 21 din Codul funciar, deținută de Primăria orașului Durlești".

Astfel, Eduard Mușuc, Galina Mușuc și Ion Mușuc au solicitat anularea actului administrativ nr.492/18 din 19 martie 2018 al Primăriei orașului Durlești, și obligarea stabilirii hotarelor în natură a bunului imobil.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2018 a fost admisă acțiunea depusă de către Eduard Mușuc, Galina Mușuc și Ion Mușuc. A fost anulat administrativ al Primăriei orașului Durlești nr.492/18 din 19 martie 2018, prin care a fost refuzată realizarea drepturilor reclamanților la stabilirea hotarelor în natură. A fost obligată Primăria orașului Durlești să stabilească hotarele în natură a bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx, cu suprafața totală de 1,4998 ha, amplasat în mun. Chișinău, or. Durlești, șos. Balcani, km 11.3.

Prin decizia din 2 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Primăria orașului Durlești și s-a menținut hotărârea din 13 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare au reținut că, obligația Primăriei orașului Durlești să stabilească hotarele în natură a bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx, cu suprafața totală de 1,4998 ha, amplasat în mun. Chișinău, or. xxxxx rezultă atât din prevederile legale cât și din și din hotărârea 18 noiembrie 2014 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău, prin care cererea de chemare în judecată depusă de Eduard Mușuc, Galina Mușuc și Ion Mușuc către Agenția Relații Funciare și Cadastru, Întreprinderea de Stat „Cadastru”, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău nr. 1, intervenienți accesorii Primăria orașului Durlești și Galina Caramarenco cu privire la obligarea identificării și formării bunului imobil, obligarea elaborării planului cadastral

sau geometric și transmiterea terenului, precum și încasarea venitului ratat a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d.25-26), care a fost menținută prin decizia nr. 3a-317/2015 din 18 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău, (f.d.23-32), și încheierea din 09 noiembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție (f.d.34-40), or conform art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanța de drept comun sau în instanță specializată sunt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.

Astfel, instanțele de judecată au notat că, în decizia nr. 3a-317/2015 din 18 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău, completul judiciar a reținut că: „din motivul lipsei datelor privind planul cadastral al orașului Durlești, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău nr. 1 este în imposibilitate de a identifica terenul sus nominalizat. Or, problema identificării terenului xxxxx cu suprafața totală de 1.4998 ha, ar putea fi soluționată prin prisma prevederilor art. 21 al Codului funciar, și anume, prin stabilirea hotarelor terenului dat în natură (pe loc), de către autoritățile administrației publice locale ale orașului Durlești. Dacă hotarele terenului nominalizat vor fi stabilite în natură de către autoritățile administrației publice locale, iar acestea nu se vor suprapune cu hotarele altor sectoare de teren, oficiul cadastral teritorial va purcede la elaborarea planului geometric al terenului indicat”. Drept urmare, instanțele inferioare au conchis că, pretențiile lui Eduard Mușuc, Galina Mușuc și Ion Mușuc către Agenția Relații Funciare și Cadastru, Întreprinderea de Stat „Cadastru”, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău nr. 1 sunt neîntemeiate, aceștia neavând posibilitatea de a identifica bunul imobil în cauză și, respectiv, nu poate fi executată nici elaborarea planului geometric din motive neimputabile acestora, iar cerințele înaintate de Eduard Mușuc, Galina Mușuc și Ion Mușuc pot fi soluționate numai în baza documentației cadastrale: actul de stabilire a hotarelor în natură, conform art. 21 din Codul Funciar, deținută de Primăria orașului Durlești”.

La data de 23 august 2019, Primăria orașului Durlești a depus recurs împotriva deciziei din 2 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea cererii de recurs s-a invocat că, instanța de apel urma să stabilească de fapt că Administrația publică locală –Primăria orașului Durlești nu gestionează fondul silvic –terenurile împădurite, precum și este în imposibilitate să stabilească hotarele terenurilor date în temeiul art. 75 din Codul silvic.

A mai menționat că instanța ierarhic inferioară la adoptarea deciziei contestate a interpretat greșit prevederile art. 21 din Codul funciar.

A adăugat că, întrucât terenul reclamanților/intimaților se află în gestiunea Agenției „Moldosilva”, precum și că nu există actul de predare-primire a bunului la momentul procurării, Primăria orașului Durlești este în imposibilitate de a efectua măsurările de stabilire a hotarelor terenului în natură.

Recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Prin referința depusă la data de 5 noiembrie 2019 Eduard Mușuc, Galina Mușuc și Ion Mușuc au solicitat ca recursul depus de către Primăria orașului Durlești să fie declarat inadmisibil.

Examinând admisibilitatea recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 244 alin. (1), 245 alin. (1) din Codul administrativ al Republicii Moldova, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ al Republicii Moldova, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la data de 2 iulie 2019, iar conform avizului de recepție/livrare recurenta a recepționat-o la 23 iulie 2019 (f.d.249, Vol. I).

Prin urmare, recursul depus de către Primăria orașului Durlești la data de 23 august 2019 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Primăria orașului Durlești nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de către Primăria orașului Durlești asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Primăria orașului Durlești, ca inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Primăria orașului Durlești se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu